

A Naumann-ünnep.

1905. május 14-ike vasárnapján Cöthenben.

Az ezentúl az „*Új Naumann*“ címet viselő nagy tizenkétkötetes mű bevégezésének ünnepe s ugyanekkor annak a férfinak, kinek lankadatlan buzgalma és szívós akaratereje az óriási új kiadást létrehozta, a mi nagyra-becsült tiszteleti tagunknak, HENNICKE KÁROLY dr.-nak (Gera) tiszteletére a munkatársak emlékünnepet rendeztek Cöthenben, a hol a nagy mű szerzője Naumann János Frigyes élt és munkálkodott, továbbá a nagy kutató sirjánál Prosigkban s végül Naumann J. Fr. atyjának és úttörőjének, Naumann János Andrásnak sirjánál Ziebigk község ligetében, mely éppen egyszerűsége és bensősége folytán 1905 május 14-én volt oly méltó lefolyású.

A M. O. K. elhatározta, hogy tekintettel arra a benső összeköttetésre, mely egykor Naumann J. F. és a magyar kutató, Petényi J. S. közt fennállt, részt vesz a lélekemelő ünnepen oly módon, hogy a sirt vízeki Tallián Béla m. kir. földmívelésügyi miniszter jóváhagyásával megkoszorúzza.

A koszorút, mely Bohn J. budapesti műkerész készítménye s mely nemzetiszinű szalagján e magyar feliratot viselte aranynyomásban: „*A nagy Naumann emlékének a M. O. K.*“, nagyra-becsült tiszteleti tagunknak, JAKOBI VON WANGELIN — Merseburg — állam- és erdőtanácsos úr hű kezeire bíztuk és őt kértük fel arra is, hogy azt néhány szó kíséretében a sirra helyezze.

Wangelin úr kérésünknek a legnagyobb készséggel tett eleget és az ünnep lefolyásáról tárgyi tudósítást is küldött. A koszorú szépsége általános feltűnést keltett s ez arra készítette a M. O. K.-ot, hogy azt fiatal művészevel, Vezényi Elemérrel lerajzoltassa s e tudósításhoz I. táblaképpen mellékelje.

Tisztelt barátunk és tiszteletbeli tagunk, BLASIUS RUDOLF — Braunschweig — tanár, a „*Deutsche Ornithologische Gesellschaft*“ elnöke, szíves volt megküldeni azt a fényképet, mely NAUMANN JÁNOS ANDRÁS sirja megkoszorúztatásának jelenetét

Die Naumann-Feier.

Sonntag, den 14. Mai 1904 in Cöthen.

Zur Feier des Abschlusses des grossen, zwölfbändigen Werkes, welches fortan den Titel: „*Der neue Naumann*“ führen soll, und zugleich zur Ehrung des Mannes, dessen unermüdlicher Eifer und zähe Willenskraft das Werk zustande brachten, unseres verehrten Ehrenmitgliedes Dr. KARL HENNICKE (Gera), veranstalteten die Mitarbeiter am Werk eine Gedenkfeier in Cöthen, wo Johann Friedrich Naumann, der Verfasser des Werkes, lebte und wirkte, ferner am Grabe des grossen Forschers in Prosigk und endlich am Grabe des Bahnbrechers und Vaters J. F. Naumann's, Johann Andreas Naumann, im Busch in Ziebigk eine gerade durch ihre Einfachheit und Innigkeit schöne Feier, welche am 14. Mai 1905 würdig verlief.

Die U. O. C. beschloss, eingedenk der innigen Beziehungen, welche einst zwischen J. F. Naumann und dem ungarischen Forscher J. S. von Petényi bestanden, an der erhebenden Feier durch Widmung eines Kranzes für das Grab theilzunehmen, was vom königl. ung. Minister für Ackerbau Béla Tallián de Vizek gutgeheissen wurde.

Der Kranz, ein Produkt des Kunstgärtners J. Bohn in Budapest, ausgestattet mit einer Schleife in den ungarischen Nationalfarben roth-weiss-grün und mit der ungarischen Widmung in Gold: „*Dem Andenken des grossen Naumann — Die U. O. C.*“ wurde den treuen Händen unseres hochgeehrten Ehrenmitgliedes Herrn Regierungs- und Forstrathes JAKOBI VON WANGELIN — Merseburg, anvertraut und wurde derselbe ersucht, denselben mit einigen Worten auf das Grab niederzulegen.

Herr von Wangelin entsprach bereitwilligst unsere Bitte und sandte uns einen sachlichen Bericht über den Verlauf der Feier.

Der Kranz fiel durch seine Schönheit allgemein auf und dies bewog die U. O. C., die Abbildung desselben, von unserem jungen Künstler E. Vezényi ausgeführt, dem Berichte als Tafel I beizufügen.

Unser verehrter Freund und Ehrenmitglied Dr. RUDOLF BLASIUS — Braunschweig, Vorsitzender der „*Deutschen Ornithologischen Gesellschaft*“, war so liebenswürdig, uns eine Photographie einzusenden, welche die Scene

örökítette meg. A megkoszorúzás a Naumann-család tagjainak jelenlétében történt s e jelenet képét II. táblaképpen mellékeljük tudósításunkhoz. A résztvevők névsora a mellékelt séma szerint a következő:

1. Carl Schulze — Cöthen.
2. F. Helm — Chemnitz.
3. Hugo Heffter — Leipzig.
4. Paul Schettler — Cöthen.
5. Dr. Teichmüller — Dessau.
6. Prof. Rud. Blasius — Braunschweig.
7. Max Windt — Cöthen.
8. Gustav Thienemann — Magdeburg.
9. Prof. Dr. Körner — Halle a/S.
10. Hugo Naumann — Ziebigk.
11. Frau Amtmann Naumann — Ziebigk.

WANGELIN úr tudósítása, kivonatban, így hangzik:

Az „Uj Naumann“ szerencsés befejezésének szentelt ünnepen a nagy távolságok folytán csak kevés *munkatárs* vehetett részt; megjelent Dr. BLASIUS R. tanár, Dr. HELM és alulírott. Dr. HENNICKE K. R., a kiadó, mint az összes munkatársak tiszteleti vendége jelent meg a meghívásra. A többi résztvevő közül legyen még megemlítve: OCHS városi tanácsos, Freiherr von WANGENHEIM, Dr. KÖRNER tanár, SCHESSLER PÁL és HEFFTER konzul, különösen pedig a CÖTHENI ORNITHOLOGIAI EGYESÜLET, mely az ünnep előkészületeit épp annyi szívesseggel, mint gondossággal végezte.

A megérkezés után először is a hercegi kastély kertjében álló Naumann-émlékszóbor s a kastélyban lévő Naumann-gyűjtemények kerül-

der Bekränzung des Grabes JOHANN ANDREAS NAUMANN'S im Busche von Ziebigk darstellt. Die Bekränzung erfolgte im Beisein der Mitglieder der Familie Naumann und geben wir das Bild der Scene als Tafel II diesem Berichte bei. Die Namen der Theilnehmer sind laut dem hier beigegebenen Schema die folgenden:

12. Oberpostdirektor Gollbach — Cöthen.
13. Wilhelm Heffter — Leipzig.
14. H. Bodenwerper — Büschdorf.
15. Paul Gottschalk — Cöthen.
16. Frh. v. Wangenheim — Röckwitz.
17. J. v. Wangelin — Merseburg.
18. H. Ochs — Kassel.
19. Dr. Carl Henricke — Gera, R.
20. Otto Börner — Cöthen.
21. Willy Büchner — Cöthen.
22. Arnold Löbecke — Hedwigsburg.

Herrn v. Wangelin's Bericht lautet im Auszuge wie folgt:

Der glücklichen Vollendung des „Neuen Naumann“ gewidmeten Feier konnten der weiten Entfernungen wegen nur wenig *Mitarbeiter* beiwohnen; es erschienen Prof. Dr. R. BLASIUS, Dr. HELM und der Unterzeichnete. Der Herausgeber, Dr. C. R. HENNICKE, war als Ehrengast sämtlicher Mitarbeiter eingeladen und erschienen. Von sonstigen Theilnehmern seien noch genannt: Stadtrath OCHS, Freiherr v. WANGENHEIM, Prof. Dr. KÖRNER, PAUL SCHESSLER und Konsul HEFFTER, besonders aber der *Ornithologische Verein in Cöthen*, von welchem die Vorbereitungen des Festes in ebenso lebenswürdiger, wie sorgfältiger Weise ausgeführt wurden.

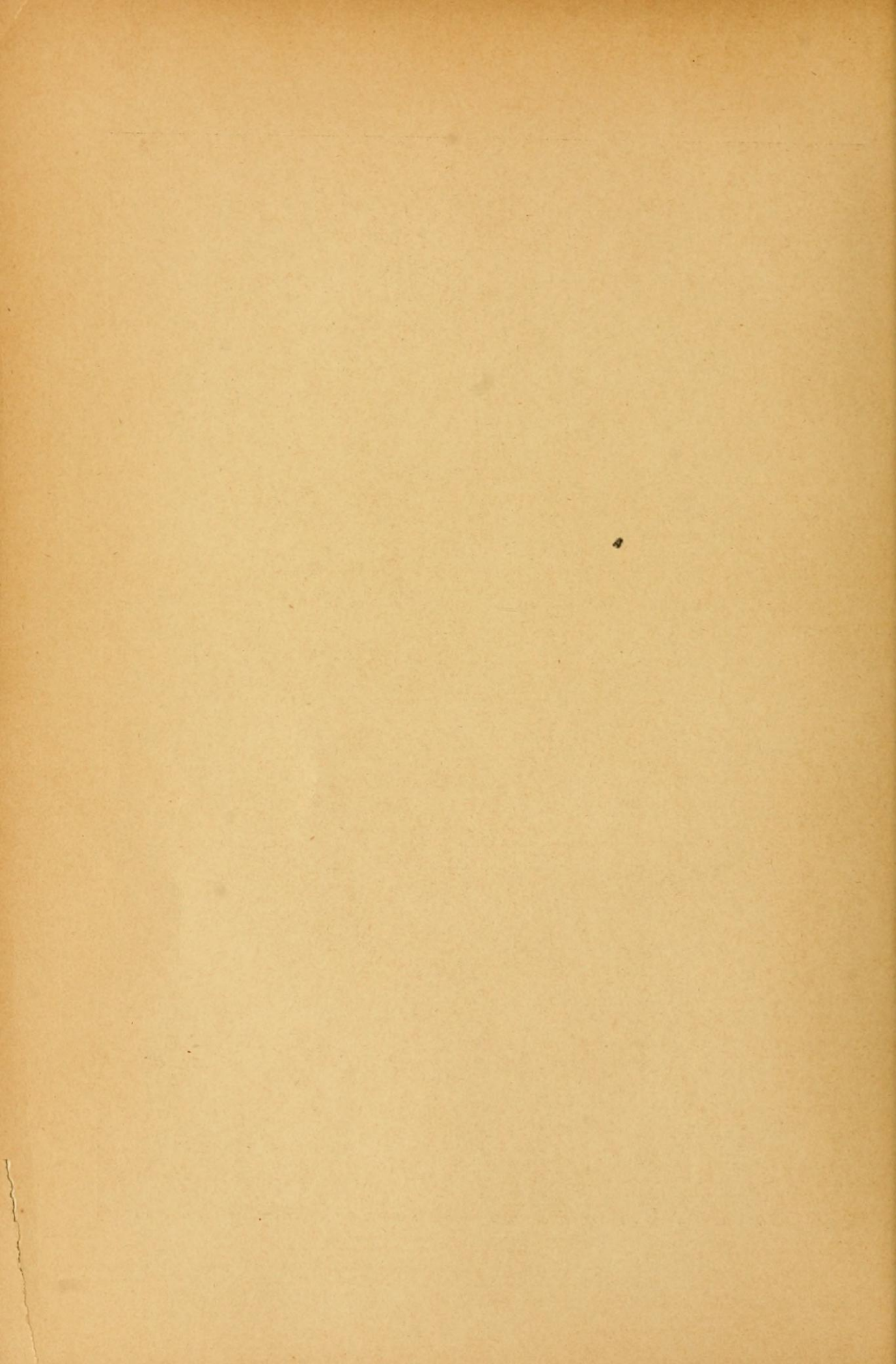
Nach dem Eintreffen wurde zunächst das Naumann-Denkmal im herzoglichen Schlossgarten und die Naumann'schen Sammlungen

SEPULCHRUM JOHANNIS ANDREAE NAUMANN, IN PAGO ZIEBIGK

CORONA FLOREA OFFICII CENTRALIS ORNITHOLOGICI HUNGARICI, DECORATUM.

DIE 14. MAII AO. 1905.

tek megtekintésre. Erre a két Naumann sírjához való zárandoklás következett. A prosigki régi temetőben Dr. BLASIUS R. tanár beszéd kíséretében tette le a munkatársak szalagos babérszörűjét *Naumann J. Fr. tanár* sírjára. Ziebigk faluban, hol az 1639. év óta a Naumann-család tulajdonában lévő birtok parkjában NAUMANN JÁNOS ANDRÁS nyugszik, alulírott — v. Wangelin — az ünnepi résztvevőkhez s a szintén jelenlévő családtagokhoz intézett rövid beszéd kíséretében tette le a M. O. K. közvetlenül Budapestről érkezett másfél méter átmérőjű babérkoronáját.

A gyönyörű magyar koszorú, hatalmas magyar nemzetiszínű szalagjával s magyar nyelvű ajánlásával: „A nagy Naumann emlékének — a M. O. K.“, azért került a ziebigki síremlékre, mert ennek a kiváló megütszeltetésnek a most élő családtagok — Naumann kerületi főnökné úrnő és fia — jelenlétében kellett megtörténnie; a koszorú legközelebb a család könyvtárában nyer állandó helyet.

Ezek után a parknak s különösen a könyvtárnak megtekintése következett, a melyben régi klasszikus ornithologiai műveken kívül sok, Naumann kezétől eredő rajz és érdekes feljegyzésekkel teli napló van.

Az ünnepi lakoma Cöthenben a Rumpf-féle szállóban folyt le. Az ünneplés terme Naumann mellszobrával, műveivel, rajzaival, a még általa gyűjtött madarakkal, valamint virágcsoportokkal volt a lehető legizlésebben és legmegfelelőbb diszítve. Az ünnepi felköszöntőt Dr. BLASIUS RUDOLF mondta a kiadóra; beszédének főbb momentumait az alábbiakban közlöm:

A két Naumann őseinek röviden vázolt története — csaknem valamennyi madarász volt — s a két nagy kutató életrajzának és műveik keletkezésének behatóbb ismertetése után az „Új Naumann“ létesülésének vázlata következett, melyből az érdemdús kiadónak, Dr. HENNICKE-nek fáradságtalan és minden nehézséget leküzdő munkássága emelkedik ki. —

im Schlosse besichtigt. Es folgte danach der Pilgerzug an die Grabhügel der beiden Naumann. Im alten Friedhofe zu Prosigk legte Prof. Dr. R. BLASIUS mit einer Ansprache den von Seiten der Mitarbeiter gestifteten Lorbeerkranz mit Schleife auf das Grab des Prof. J. F. NAUMANN. Im Dorfe Ziebigk, wo im Parke des seit 1639 der Familie Naumann gehörenden Gutes JOHANN ANDREAS NAUMANN ruht, wurde mit einer kurzen Ansprache an die Festtheilnehmer und an die ebenfalls erschienenen Familienmitglieder vom Unterzeichneten die von der M. O. C. aus Budapest direkt übersandte 1·5 Meter im Durchmesser haltende Lorbeerkrone niedergelegt.

Der herrliche ungarische Kranz mit einer mächtigen Schleife in den ungarischen Landesfarben und der ungarischen Widmung: „Dem Andenken des grossen Naumann — Die Ungarische Ornithologische Centrale“ wurde aus dem Grunde auf das Grabdenkmal im Ziebigker Busche niedergelegt, weil diese besondere Ehrung in Gegenwart der zur Zeit lebenden Familienmitglieder — Frau Amtmann Naumann und Sohn — stattfinden sollte; derselbe wird demnächst eine dauernde Stelle in der Bibliothek der Familie Naumann erhalten.

Es folgte dann die Besichtigung des Parkes und besonders der Bibliothek, in der sich neben alten klassischen ornithologischen Werken noch viele Zeichnungen von Naumann's Hand und Tagebücher mit interessanten Aufzeichnungen befinden.

Das Festmahl wurde im Hotel Rumpf in Cöthen gehalten. Der Festsaal war mit der Büste Naumann's, mit seinen Werken, Bildern und noch von ihm gesammelten Vögeln, sowie mit Blumenarrangements auf das Geschmackvollste und Passendste geschmückt. Die Festrede hielt Prof. Dr. RUDOLF BLASIUS auf das Wohl des Herausgebers, deren hauptsächlichsten Momente wie folgt angeführt werden:

Nach einer kurzen Darstellung der Geschichte der Ahnen — fast alle waren Vogelsteller — der beiden Naumann und einer etwas eingehenderen Schilderung des Lebenslaufes und der Entstehung der Werke der beiden grossen Forscher folgte eine Skizze des Zustandekommens des „Neuen Naumann“ mit Hervorhebung der unermüdlichen, alle

Munkáját, a legnagyobb német madártani mű befejezését, a melyben őt munkatársai a legjobb tudásuk és képességük szerint támogatták, nemcsak minden német polgár méltatja és köszönti örömmel és büszkeséggel, hanem az a külföldnek is sok oldalról érkező meleg fogadását és őszinte elismerését vívta ki. A levelek és táviratok nagy száma arról tanuskodik, hogy a meg nem jelent német és külföldi ornithologusok is lelkileg részt vesznek az ünnepen, a mint ezt az iratok tartalma is igazolja.

FATIO V. ezt írja Genfből: „Mint annak a nagy és értékes műnek bámulója, melyet Ön oly szépen fejezett be, nagyon szívesen üdvözölöm a kiváló ornithologusokat, a kik Önnel egyetemben az európai ornithologia e ragyogó kritériumának létrehozásában közreműködtek.“

Schmidhoffeni Tschusi Viktor lovag Halleinből: „Az Önöktől kiinduló mozgalom részemről és úgy hiszem minden ornithologus részéről a legteljesebb elismerésre talál; nagyon is helyénvaló, hogy azok, a kik a monumentális mű létrejövetelénél ekkora érdemeket szereztek, a szaktársak részéről is elnyerjék a megszolgált elismerést.“

Dr. FÜRBRINGER M. tanár Heidelbergből: „Sajnálatomra csak a távolból vehetem ki részemet ünnepükből, mely a nagyérdemű férfiúnak s emlékének szól és melyhez Önöknek és az ünnep minden résztvevőjének legbensőbb jókivataimat küldöm.“

Dr. KÖNIG tanár Bonnból: „Szívemben és szívemmel segíték ünnepelni azt a férfit, a kiből hazai ornithológiánk atyamesterét ismerjük el mindörökké s a kinek német vérünk minden csöppje csodálattal, nagyrabecsüléssel és tisztelettel adózik. Kívánom, hogy a német faj eme erényei sirján túl is még sokáig őrizzék e kiváló férfi emlékét.“

Schwierigkeiten überwiegenden Thätigkeit des verdienstvollen Herausgebers Herrn Dr. HENNICKE, dessen durch die Mitarbeiter nach bestem Wissen und Können unterstützte Arbeit, die Vollendung des grössten deutschen ornithologischen Werkes, nicht nur von jedem Deutschen mit Freude und Stolz begrüsst und anerkannt wird, sondern auch im Auslande vielfach warmen Anklang und aufrichtige Hochachtung errungen hat. Die zahlreichen Zuschriften und Telegramme ergeben den Beweis, dass auch die am Erscheinen verhinderten deutschen und ausländischen Ornithologen an diesem Feste im Geiste theilnehmen, was auch aus dem Inhalte derselben klar hervorgeht.

V. FATIO schreibt aus Genf: „In Bewunderung des grossen und kostbaren Werkes, welches Sie so schön zu Ende geführt haben, würde ich sehr gern die bedeutenden Ornithologen, welche mit Ihnen das Zustandekommen dieses glänzenden Kriteriums der europäischen Ornithologie herbeigeführt haben, begrüsst haben.“

VICTOR RITTER VON TSCHUSI ZU SCHMIDHOFFEN — Hallein: „Die von Ihnen ausgehende Anregung findet von mir und, wie ich hoffe, von Seiten aller Ornithologen volle Anerkennung; es ist nur recht und billig, dass Jene, welche sich solche Verdienste um das Zustandekommen des monumentalen Werkes erworben, auch die verdiente Anerkennung der Fachgenossen finden.“

Prof. Dr. M. FÜRBRINGER — Heidelberg: „Ich kann leider nur von der Ferne aus an Ihrer Feier Antheil nehmen, welche dem hochverdienten Manne und seinem Andenken gilt, und sende Ihnen und allen Festtheilnehmern meine innigsten Wünsche.“

Prof. Dr. KÖNIG — Bonn: „In meinem Herzen und mit demselben werde ich den Mann feiern helfen, den wir als den unbestrittenen Altmeister unserer vaterländischen Ornithologie in Zeit und Ewigkeit anerkennen werden und dem wir mit jedem Tropfen deutschen Blutes unsere Bewunderung, Hochschätzung und Ehrerbietung zu zollen haben. Mögen dem herrlichen Manne diese Tugenden deutschen Schlages die Ehre seines Andenkens noch lange über sein Grab hinaus weihen!“

HERMAN OTTÓ Budapestről: „Legyetek biztosítva arról, hogy egész lelkekkel Veletek ünnepelek, már csak azért a viszonyért is, mely NAUMANN-t és PETÉNYI-t egybefűzte, de meg azért is, mert hiszen Naumann mindnyájunkat közösen serkentette.“

HERMAN OTTÓ ezenkívül mint a M. O. K. főnöke, az intézet nevében remek babérkoszorút küldött és melléje Dr. BLASIUS-hoz intézett iratot csatolt, a melyből ezt közöljük: „A Naumann-ünnep alkalmából intézkedés történt az iránt, hogy tiszteleti tagunk, JACOBI VON WANGELIN merseburgi kormány- és erdőtanácsos úr által a nagy kutató sirjára a M. O. K. nevében babérkoszorú tétessék. Arra kérem Önt, nagyrabecsült Uram, a ki a mi hű és figyelmes tiszteleti tagunk, hogy ez alkalommal legyen szíves a következőket tudomásul venni.“

„Mikor annak a nemes tudomány szaknak, a melyet a nagy Naumann egész életének serény munkájával és mondhatnám szívével és eszével s e mellett tudatosan nemzete nagyságának érdekében teremtett meg, — e szaknak német vezérei kegyelettel jelennek meg e mintaszerű kutatóknak s a legjobb embernek sirjánál, mi is szívünk mélyén érezzük a megindulást. Mi is tisztelettel és kegyeletes megemlékezéssel adózunk a nagy bűvár emlékének, a kihez nemcsak a tudomány, hanem az érzelem is kapcsolott.“

„A mult századbeli nagy ornithologusok cohorsának soraiban benső köteléssel fűzve áll a mi PETÉNYI SALAMON JÁNOSUNK is, Naumann kísérője 1835-iki magyarországi tanulmányútján. Innen ered a mi mélyebb tiszteletünk és kegyeletünk. A tiszteletet kiterjesztjük azokra a férfiakra is, a kik a tudomány hasznára és boldogulására a legnagyobb odaadással teremtették meg az „Új Naumannt“, magasfokú köteletségérzetüknek ezt a fényes bizonyítékát.“

NEWTON ALFRÉD tanár a „Nature“ folyóirat lapjain hosszabb cikkben méltatja az alkalmat.

Adjuk e kitünő tömörséggel írott cikket kiválóságáért; de külön azért is, mert világot

OTTO HERMAN — Budapest: „Dass ich aber mit ganzer Seele mitfeiern werde, dessen könnt Ihr gewiss sein, schon des Verhältnisses wegen, in welchem Naumann zu PETÉNYI stand, aber auch deswegen, weil wir ja Alle von Naumann angeregt wurden.“

OTTO HERMAN übersandte ausserdem als Chef der „Ungarischen Ornithologischen Centrale“ im Namen derselben einen prachtvollen Lorbeerkrantz und fügte dieser Sendung ein Schriftstück bei, aus welchem Folgendes mitgetheilt wird: „Anlässlich der Naumann-Feier wurde Verfügung getroffen, dass durch unser Ehrenmitglied Herrn Forst- und Regierungsrath JACOBI v. WANGELIN — Merseburg, auf das Grab des grossen Forschers im Namen der „Ungarischen Ornithologischen Centrale“ ein Lorbeerkrantz niedergelegt werden möge. — Sie, hochverehrter Herr, der Sie unser treues und aufmerksames Ehrenmitglied sind, bitte ich, aus diesem Anlasse Folgendes zur Kenntniss nehmen zu wollen.

Indem die deutschen Spitzen des edlen Wissenschaftszweiges, welchen der grosse Naumann mit emsiger Arbeit seines ganzen Lebens, man kann sagen mit Herz und Verstand, dabei bewusst für die Grösse seines Volkes schuf, in Pietät am Grabe dieses musterhaften Forschers und besten Menschen versammelt sind, fühlen auch wir uns in der Tiefe des Herzens angeregt. Auch wir zollen Verehrung, pietätvolles Gedenken den Manen des grossen Forschers, der uns ja nicht nur als solcher, sondern auch durch Gefühle nahe steht.

In der Reihe der deutschen Cohorte der grossen Ornithologen des vorigen Jahrhunderts steht als innig Affiliirter auch unser JOHANN SALAMON VON PETÉNYI, der Reisegefährte Naumann's, als dieser im Jahre 1835 in Ungarn forschte. Dies ist der Grund unserer tieferen Verehrung und Pietät. Die Verehrung übertragen wir auch auf jene Männer, die zu Nutzen und Frommen der Wissenschaft mit grösster Hingebung den „Neuen Naumann“ zustande brachten, als glänzenden Beweis ihres hohen Pflichtgefühls.“

Prof. ALFRÉD NEWTON weist auf die Feier in der Zeitschrift „Nature“ in einem längeren Artikel hin.

Wir geben hier diese lapidar geschriebene, Arbeit, weil sie ausgezeichnet ist und auch

vet arra a sajtóságot viszonyra, a mely az angol és a continentális kutatók között fennáll:

A Naumann-ünnep Cöthenben.

Irta: ALFRÉD NEWTON tanár, Cambridge.

Naumann az angol ornithologusok kilencz tizedrésze előtt csak egy név; s azoknak a száma, a kiknek a kezén megfordult egy könyv, melynek czimlapján ez a név állott volna, bizonyára még kisebb. Pedig ezt a nevet két oly férfiú viselte, a kik az eddig élt ornithologusok között a lepraktikusabbak voltak, kiknek tudományos ismereteit egyetlen egy kortársuk se tudta fölülmulni, egyetlen utóduk se elérni, daczára annak, hogy az ismeretszerzéshez szükséges eszközök és módok azóta sokszorososan bővültek és javultak.

Az idősebb Naumann, János András, tán soha életében el se hagyta az anhalti hercegségben Cöthen mellett fekvő kis Ziebigk falut, a hol 1744-ben született, mint egy kisebb földbirtokos fia, a kit hivatásában is követett. Csodálatos önéletrajz-vázlatot hagyott hátra, a mely az általa és János Frigyes fia által 1822-ben közösen kiadott munka elejére került. Ha volt valaha ember, a ki teljesen a madárvilág tanulmányozásának és megfigyelésének szentelte életét, úgy az Naumann János András volt, a ki gyerekkora óta éjt, napot áldozott föl e cél érdekében. Szinte csodálatos, hogy volt ideje a nőülésre, — mert maga mondja el, hogy gyakran megfeledkezett az ebédjéről, — de tényleg mégis megnősült, és volt három fia, kik közül a legidősebb, János Frigyes, a kit már említettünk, 1770-ben született. A fiatalabbak közül az egyik Károly András, a ki 1786-ban született, ügyes segítő-társa volt atyjának és bátyjának, de semmit se közölt a saját neve alatt. Az apa arra nevelte ezt a három fiát, hogy az ő nyomdokaiba lépjenek, és úgy éljenek mint ő. Puskát kaptak, mihelyt elbirták azt, megismerkedtek a madárfogás mindennemű módszerével, és ügyes rajzoló is voltak. Utóbbiban a legidősebb oly ügyességre tett szert, hogy már 15 éves korában egész sereg madárképe volt, a melyeket az apa rézbe metszett és folió-

deswegen, weil sie ein Licht auf das eigenthümliche Verhältniss wirft, welches zwischen englischen und kontinentalen Forschern besteht.

The Naumann Festival at Cöthen.

By PROFESSOR ALFRÉD NEWTON, Cambridge.

NAUMANN is but a name to nine out of ten British ornithologists, and the proportion of them who have held in hand a volume with that name on the titlepage must be smaller still. Yett it was borne by two men who, taking them all round, were the most practical ornithologists that ever lived, for their personal knowledge of the birds of Central Europe was not exceeded by that of any of their contemporaries, and it may be fairly doubted whether any of their successors, vastly improved as are the modern means of acquiring such knowledge, have attained to the like acquaintance.

The elder Naumann, Johann Andreas, seems hardly ever to have quitted the little village of Ziebigk, near Cöthen, in the duchy of Anhalt, where he was born in 1744, the son of a small landed proprietor, to whose estate he succeeded. He has left a curious autobiographical sketch, which was prefixed to the first volume of the edition of the joint work of himself and his son, Johann Friedrich, published in 1822. If ever a man devoted himself to the observation and study of birds it was this Johann Andreas, who from his boyhood passed days and nights in this sole pursuit. How he found time to take a wife — for he tells us that he often forgot his dinner — is marvellous; but marry he did, and had three sons, the eldest, Johann Friedrich, already named, born in 1780, and two others; one of them, Carl Andreas, born in 1786, became a fair assistant to his father and brother, without, however, publishing anything on his own account. The father brought up these three boys to follow his own tastes and live his own life. A gun was put into their hands as soon as they could hold it, they were made familiar with every device for catching birds, and they were also taught to draw. In this last respect the eldest attained so much proficiency that by the time he was fifteen he had executed a great number of